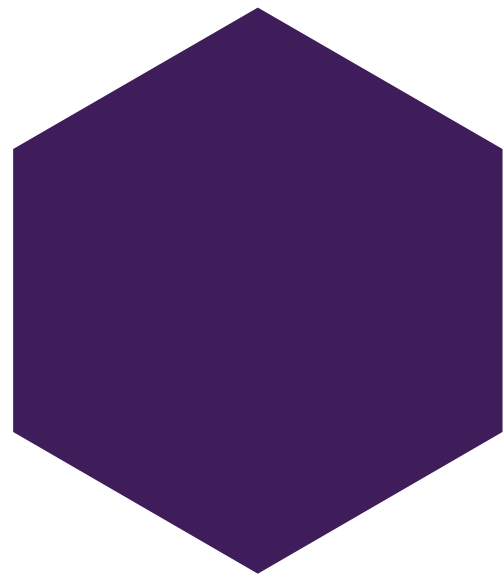

Obs Letterwies

Adres
Postcode
Telefoon
Brinnummer
E-mail
Website
Directeur
Bevoegd Gezag

Meidoornstraat 20
9944 AR Nieuwolda
0596 541 265
00BB
obsletterwies@sooog.nl
www.obsletterwies.nl
A. Schipper
SOOOG

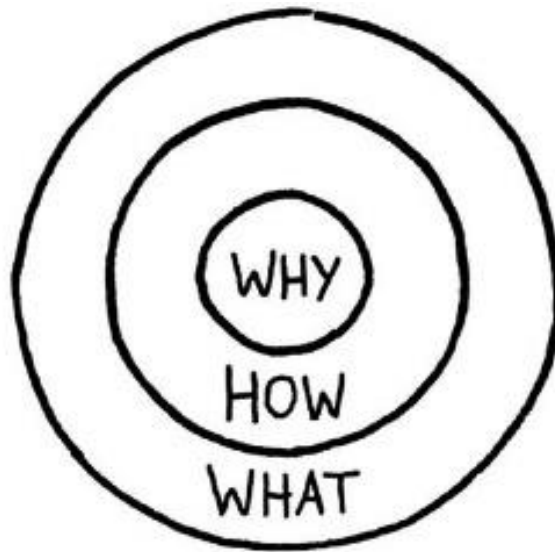

Inhoud

Inleiding.....	2
1. Wat is eigenaarschap?	3
1.1 Zelfregulerend leren	3
1.2 Vier componenten	3
1.3 Voorwaarden	4
1.4 Taak van de leerkracht.....	4
1.5 Eigenaarschap ontwikkelen vraagt tijd	5
2. Algemene doelstelling en uitgangspunten van de school	5
2.1 Onze visie	7
3. Huidige situatie	7
4. Waar willen we naartoe:.....	11
4.1 Groeimuur	11
4.2 Kindgesprekken	12
4.3 Leerlingenraad	12
4.4 Eigen doelen.....	13
4.5 Keuzewerk.....	13
Bijlage 1.....	14

Inleiding

Eigenaarschap van leren is de mate waarin de leerling verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar eigen leerproces. Eén van de focuspunten van SOOOG is dat elke school een eigen identiteit heeft met ruimte voor verandering. Vanuit dit focuspunt, alsmede vanuit ons streefbeeld en visie op onderwijs, stellen we beleid op voor hoe we eigenaarschap en verantwoordelijkheid van leerlingen voor hun eigen leren en ontwikkeling willen vergroten. Bij het schrijven van dit plan wordt de visie/missie van onze school meegenomen en wordt het model van S. Sinek als leidraad genomen (Sinek, 2019).

Begin met het 'Waarom'

1. Wat is eigenaarschap?

Eigenaarschap van leren is de mate waarin de leerling verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen leerproces. Om het eigenaarschap van leerlingen te versterken kun je onder meer de motivatie, betrokkenheid, zelfsturing en metacognitieve vaardigheden bevorderen. Leerkrachten kunnen daarvoor hun eigen gedragsrepertoire verbreden, bijvoorbeeld door didactische strategieën toe te passen die zijn gericht op het gevoel van autonomie, betrokkenheid en competentie. Ook leerlingen effectieve leerstrategieën aanleren en hen ondersteunende feedback geven, zijn voorbeelden van effectief leerkrachtgedrag. Bovendien kunnen leerkrachten de leeromgeving verrijken met bijvoorbeeld goed toegankelijke informatiebronnen, internet en andere (digitale) hulpmiddelen.

Eigenaarschap is tegenwoordig een veelbesproken term in het onderwijs. Waar voorheen op school de nadruk lag op het kunnen reproduceren van aangeboden kennis, gaat tegenwoordig de aandacht uit naar het vermogen en de bereidheid om zelf kennis en vaardigheden te verkrijgen (Kostons, Donker, & Opendakker, 2014). Kinderen moeten meer verantwoordelijk gemaakt worden voor hun eigen leerproces. Als kinderen zelf actief betrokken worden bij hun eigen ontwikkeling worden ze eigenaar van hun eigen leerproces: zo ontstaat eigenaarschap. Kinderen die eigenaar zijn van hun eigen leerproces zijn meer betrokken en gemotiveerd (Van Dycke, Martin, & Lovett, 2006) en bovendien halen ze hogere leerresultaten (Duckworth, Quin, & Seligman, 2009; Marzano, 2008).

1.1 Zelfregulerend leren

De term eigenaarschap werd in de jaren 90 geïntroduceerd door Hans Zimmerman vanuit zijn theorie rond self-regulated learning, ofwel zelfregulerend leren. Het kind leert zelf doelen te stellen, initiatief en verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leerproces, zelfregulering is daarmee het vermogen om een taak doelgericht te kunnen doen en verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen handelen.

1.2 Vier componenten

Zimmerman (1990) stelt dat eigenaarschap bestaat uit vier componenten of vaardigheden die elke leerling kan leren:

Eigen doelen stellen: het kind moet ruimte krijgen om eigen doelen te stellen, binnen de kaders die de leerkracht stelt. Hierdoor is het kind meer gefocust op het behalen van het doel dan wanneer de leerkracht doelen stelt. Ook Marzano (2008) stelt dat door het formuleren van eigen doelen het eigenaarschap toeneemt en resultaten stijgen.

Zelfevaluatie: het kind heeft ruimte om te evalueren op het eigen leren, zowel op het leerproces als op het product, het resultaat. Waar staat het kind nu, waarom is het eigen gestelde doel wel of niet gehaald? Wat voor gevolgen heeft dit voor het doel van de volgende les? Door het onderkennen van eigen fouten en mogelijkheden neemt het eigenaarschap toe (Duckworth et al., 2009).

Zelfmonitoring: het kind moet de eigen resultaten op een duidelijke manier bijhouden. Dit kan bijvoorbeeld door afvinklijstjes of door het opbouwen van een portfolio. Zo heeft het kind inzicht in de eigen vooruitgang en wordt duidelijk wat het effect is van de inspanning (Zimmerman, 1990).

Zelfinstructie: het kind kan zelf aangeven welke instructie nodig is en of een bepaald doel behaald is. Dit stimuleert het verantwoordelijkheidsgevoel van het kind en neemt de regie gedeeltelijk weg bij de leerkracht (Zimmerman, 1990).

EIGENAARSCHAP IS EIGEN DOELEN STELLEN EN INITIATIEF EN VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN VOOR HET EIGEN LEERPROCES

1.3 Voorwaarden

Om zelfregulerend te leren of om eigenaarschap te ontwikkelen is het allereerst van belang dat het kind gemotiveerd is om zelf aan het werk te gaan en de taak tot een goed einde te brengen (Blom, Hoek, & Ten Dam, 2007). Motivatie is dus een voorwaarde om zelf een actieve rol te gaan spelen in het eigen leerproces. Dat betekent dat het kind de taken waardeert als interessant, belangrijk en nuttig. Hiervoor is het nodig naar kinderen te luisteren en samen met het kind doelen te stellen die aansluiten bij wat het kind al kan, ofwel doelen in de zone van de naaste ontwikkeling (Vygotski, 1978). Het gaat dus om haalbare en stappen die te overzien zijn. Niet om ver weg gelegen doelen. Het formuleren van concrete en haalbare doelen voorkomt dat kinderen dingen doen die voor hen niet nodig zijn.

ZONDER MOTIVATIE WORDT ZELFREGULATIE REGULATIE

Alleen motivatie is niet genoeg. Het kind moet ook een bepaalde mate van zelfstandigheid hebben en weten wat het moet doen en hoe het de taak kan aanpakken. Dit zijn cognitieve en metacognitieve vaardigheden of leerstrategieën (Kostons, Donker, & Opendakker, 2014).

Cognitieve leerstrategieën zijn het kunnen leren, onthouden, verwerken van informatie en integreren van nieuwe informatie bij bestaande kennis. Een voorbeeld is het kunnen activeren van voorkennis bij een les begrijpend lezen.

Metacognitie verwijst naar het managen van het eigen leren, bijvoorbeeld plannen, reflecteren en bijsturen. Deze vaardigheden liggen op een 'hoger niveau' en zijn algemener van aard dan de cognitieve leerstrategieën. Ze kunnen worden ingezet voorafgaand, tijdens en na afloop van het uitvoeren van een taak. Een voorbeeld is het maken van een planning of kunnen reflecteren op het leerproces.

Ook de executieve functies spelen een rol. Deze functies regelen 'het doen'. Zonder deze functies is goed georganiseerd gedrag dan ook niet mogelijk. De executieve functies regelen onder andere het starten met een taak en het vasthouden van de aandacht. Het gaat bijvoorbeeld om impulsbeheersing, concentratie, flexibiliteit en prioriteiten stellen. Hiernaast lees je meer over executieve functies.

1.4 Taak van de leerkracht

Om als leerkracht te werken aan het verhogen van eigenaarschap van kinderen dien je kritisch te kijken naar je eigen lespraktijk. Belangrijk is een leeromgeving te creëren waarin kinderen eigen doelen leren stellen en waarin je kinderen leert te reflecteren en na te denken en te praten over leren zodat ze een actieve leerhouding ontwikkelen (Duckworth, Quin, & Seligman, 2009). Eigenaarschap wordt flink bevorderd wanneer de leraar in staat is om de juiste feedback, feedup en feedforward te geven. Dit zorgt ervoor dat kinderen inzicht krijgen in de leerstrategieën die ze gebruiken en wat nodig is om de doelen te bereiken. Feedback speelt dus een grote rol (Hattie & Timperley, 2007), maar ook een growth mindset (Dweck, 2006).

1.5 Eigenaarschap ontwikkelen vraagt tijd

Het is belangrijk een leeromgeving te creëren waarin kinderen eigen doelen leren stellen en waarin je kinderen leert te reflecteren, na te denken en te praten over leren zodat ze een actieve leerhouding en metacognitieve vaardigheden ontwikkelen. Eigenaarschap ontwikkelen kunnen kinderen niet zomaar. Het kost tijd, in-oefening, dialoog, instructie, feedback en reflectie.

Kunnen jouw kinderen voor ze beginnen met hun taak zulke vragen beantwoorden?

Waarover gaat deze opdracht?

Wat wil ik daarna (beter/anders) kunnen /weten /begrijpen?

Wanneer ben ik tevreden?

Hoe ga ik het aanpakken?

Welk hulpmiddel gebruik ik?

Met wie werk ik samen?

Wanneer werk ik hieraan?

Executieve functies

2. Algemene doelstelling en uitgangspunten van de school

Letterwies is een openbare school en wij staan volledig achter de doelstellingen van het openbaar onderwijs. Bij ons wordt een ieder, ongeacht afkomst of levensbeschouwing, in zijn waarde gelaten. Er bestaat tolerantie ten opzichte van andere meningen en wordt een ieder met respect tegemoet getreden. Onze belangrijkste opdracht is de kinderen een goede basis mee te geven voor hun toekomst. Onze school wil een lerende organisatie zijn. Dat betekent dat we vanuit onze visie op kinderen en onderwijs voortdurend aan het leren zijn van en met elkaar en ons onderwijs voortdurend aanpassen. Omgekeerd betekent het eveneens dat onze visie op kinderen en onderwijs niet voor de eeuwigheid vastligt. Ook die verandert van tijd tot tijd en zal dus regelmatig worden aangepast.

Basisvoorwaarden

De kernwaarden waar we ons onderwijs op baseren zijn de volgende:

Natuur en gezond

De natuur heeft een gunstige invloed op de zintuigen, creativiteit en denkvermogen van ieder kind, en deze betrekken we dan ook zoveel mogelijk bij ons onderwijs. Door leerlingen uit te nodigen en uit te dagen om zelf te ontdekken en te onderzoeken, creëren we een leeromgeving die aansluit bij de belevingswereld. We motiveren leerlingen op avontuur te gaan en zo hun eigen talent te ontdekken. We stimuleren dat leerlingen samenwerken en gebruik maken van elkaars talenten.

Daarom geven we regelmatig buitenlessen, is ons schoolplein uitdagend en groen en besteden we veel aandacht aan omgeving en milieu. Het ontdekkend leren doen we ook in de klas door te werken aan o.a. techniek, ICT, koken en de zaakvakken.

Een gezonde leefstijl is belangrijk voor een goede groei en ontwikkeling. Hier besteden we aandacht aan door het eten van fruit in de ochtendpauze en het verbouwen van onze eigen lekkernijen in onze moestuin.

Cultuur en maatschappij

Om leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op hun deelname aan de samenleving en te leren hoe je met elkaar omgaat, werken we aan de ontwikkeling van normen en waarden. Door in contact te komen met en leren over andere culturen worden de leerlingen sociaal veerkrachtig.

Sociale vaardigheden worden geoefend met de methode van 'Kwink'. Hierin wordt met een open blik en in een veilig klimaat o.a. gewerkt aan respect voor zichzelf, de ander en de omgeving.

In ons onderwijs neemt culturele vorming een belangrijke plaats in. Door handvaardigheid, tekenen, muziek, dans en drama leren de leerlingen hun creativiteit en talent kennen. We vieren tradities, koesteren het cultureel erfgoed in de omgeving en bezoeken regelmatig voorstellingen.

Onderwijs op maat

Verschillen tussen leerlingen worden gekoesterd. Om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan deze verschillen, werken wij volgens het Directe Instructie Model. Door het geven van zowel groepsinstructie, subgroep instructie als individuele instructie bieden wij de leerstof gedifferentieerd aan. Dit is de basis van ons dagelijks lesgeven.

Door ook thematisch en projectmatig te werken, wordt de leerstof op een aantrekkelijke en speelse manier aangeboden waarbij leerlingen samen leren werken, maar ook zelfstandig. Leerlingen zijn hierdoor intrinsiek gemotiveerd en betrokken bij de activiteit. Er wordt schoolbreed aandacht besteed aan deze thema's en projecten.

We maken leerlingen verantwoordelijk voor hun eigen leerproces. Dit doen we door leerlingen hun eigen keuzes te laten maken en inzicht te verkrijgen in hun eigen ontwikkeling door het werken met een groeimuur en persoonlijke doelen. Leerlingen zijn hierdoor gemotiveerd en meer betrokken. Jezelf verantwoordelijk voelen draagt ook bij aan een positief zelfbeeld.

2.1 Onze visie

Visie

Letterwies is een gezellige openbare basisschool waar onze leerlingen leren van en met elkaar. In een team van betrokken professionals zetten wij ons in voor een optimale ontwikkeling in een leerrijke en warme omgeving.

Missie

Buiten gewoon wies met elkaar

3. Huidige situatie

Hieronder wordt beschreven hoe er in de groepen 1 t/m 8 wordt gewerkt aan het vergroten van eigenaarschap van kinderen.

Groep 1 en 2

Het kleuteronderwijs is vooral gebaseerd op spelend / ontdekkend leren. Zodra een nieuwe leerling binnenstapt gaat er een nieuwe wereld voor het kind open. Het is dus belangrijk om oog te hebben voor het proces (ook als het om spel gaat) Er zijn natuurlijk kinderen die sturing nodig hebben. De kinderen leren bij ons allerlei vaardigheden, doen kennis op die ze nodig hebben om te kunnen werken aan eigenaarschap. Daarnaast is ook de motivatie heel belangrijk. De kinderen moeten het ook leuk vinden, de interesse moet er zijn. Dus wij willen graag dat de kinderen leren leren en leerhongerig worden en blijven. De doelen moeten natuurlijk ook haalbaar zijn en dat vraagt ook weer een mate van zelfstandigheid. Dus je neemt geen grote sprongen, van het ene doel naar het andere doel maar we nemen kleine stappen. Zodat het gaat op een natuurlijke, vloeiende wijze. Hier werken wij iedere dag aan. Als de kinderen in groep 2 zitten gebruiken ze het planbord, voor wat ze in een week moeten doen.

Deze vaardigheden hebben ze ook nodig om in de midden- en bovenbouw o.a. te kunnen werken middels (week)taken. Kleuters kunnen pas vanaf 6 à 7 jaar planmatig handelen. Belangrijk in dit proces is dat je bij kleuters kleine stapjes neemt. We zien regelmatig spontane doelen ontstaan. Deze doelen staan dichtbij het kind zelf en ze zijn er enorm enthousiast over (motivatie). Daarom zijn deze doelen vanuit het kind enorm waardevol. Daar moet je als leerkracht van profiteren, gebruik van maken.

Aan de start van het schooljaar voeren we kennismakingsgesprekken zowel met ouders als kinderen. Hierin worden verwachtingen uitgesproken maar ook wordt er besproken waar het kind zelf graag aan wil werken. We bespreken doelen en vragen hoe wij als leerkracht de kinderen hierin kunnen begeleiden. Middels kindgesprekken worden de doelen geëvalueerd en/of bijgesteld. Kinderen worden krijgen hiermee inzicht in hun leerproces.

Eigenaarschap proberen we o.a. vorm te geven door:

- Een rijke, uitdagende leeromgeving/aanschouwingsmaterialen te maken en de kinderen daarbij te enthousiasmeren om deel uit te maken van het proces van dingen maken en het inrichten van hun leeromgeving.

- Groeimeter.

sociaal-emotionele ontwikkeling/gedrag

- Het planbord (voor groep 2)

De kaarten en de afbeeldingen van de hoeken/kasten zijn op elkaar afgestemd, zoals de rekenkast, de taalkast en de motoriekkast.

- Kleine kring activiteiten.
- zelfstandig werken.
- Oefeningen op het digibord.

- Oefeningen op de iPad.
- De klassendienst.
- Gevoelsmeter: Hoe voel je je vandaag? (gebruiken we vaak de methode een doos met gevoelens)
- Coöperatieve werkvormen (samenwerking).
- Wijzer in de executieve functies: spelletjes om de executieve functies te versterken.
- De kinderen krijgen gerichte opdrachten die ze zelfstandig moeten maken, maar ze kunnen ook opdrachten maken/doen met meer een open karakter. Bijvoorbeeld; "Bouw een grot waar deze dinosaurus in kan wonen".
- Wanneer een kind een bepaalde hoek kiest, begint eigenaarschap al. Welke hoek kies ik? Welk materiaal pak ik? Wat ga ik maken? Wat heb ik daar voor nodig? Hoe moet ik opruimen of kan ik het laten staan? En tot slot heb ik mijn doel bereikt?
- Leerlingen van groep 2 begeleiden leerlingen van groep 1 in de nieuwe hoeken. Er ontstaat een situatie dat de kinderen elkaar wegwijs maken in de hoeken. Wat kun je hier doen? Wat heb je nodig? etc.
- Leerlingen plannen samen wat ze in een hoek kunnen gaan doen, zonder dat jij als leerkracht daar invloed op gaat uitoefenen. Samenwerken aan een gezamenlijk gekozen doel.
- Kinderen komen zelf met een idee en gaan dit dan samen uitwerken.

Groep 3

Regels en afspraken worden aan het begin van het schooljaar samen met de leerlingen opgesteld. Ze zullen dan eerder en beter worden nageleefd.

Aan de start van het schooljaar voeren we kennismakingsgesprekken zowel met ouders als kinderen. Hierin worden verwachtingen uitgesproken maar ook wordt er besproken waar het kind zelf graag aan wil werken. We bespreken doelen en vragen hoe wij als leerkracht de kinderen hierin kunnen begeleiden. Middels kindgesprekken worden de doelen geëvalueerd en/of bijgesteld. Kinderen worden krijgen hiermee inzicht in hun leerproces.

Om 8.00 uur wordt er gestart met een inloopmoment. Op de tafel groepjes liggen, aan de hand van een beestje dat overeenkomt met de opdrachten, opdrachten klaar. Deze opdrachten maken ze in het groepje. Vooral samenwerken is hierbij de doelstelling.

In groep 3, hebben we daarnaast een doelenblad in het vak. Op dit blad staan diverse doelen voor de ontwikkeling voor taal, rekenen en inzicht. Het wordt ook ingezet tijdens zelfstandig werken en aan het begin van de ochtend, het inloopmoment.

Na de kerstvakantie beginnen we actief met de groeimeter. Aan de start van groep 3 heeft het nog weinig zin om leerdoelen zichtbaar te maken. We zijn te druk bezig met het aanleren van diverse vaardigheden die horen bij groep 3.

Tijdens rekenen (Gynzy werelden) starten we met een klassikale les. Na de herfstvakantie kunnen daar persoonlijke (eigen) doelen bijkomen.

We hebben per dag een klassendienst met taken.

Groep 4

Regels en afspraken worden aan het begin van het schooljaar samen met de leerlingen opgesteld. Ze zullen dan eerder en beter worden nageleefd.

Aan de start van het schooljaar voeren we kennismakingsgesprekken zowel met ouders als kinderen. Hierin worden verwachtingen uitgesproken maar ook wordt er besproken waar het kind zelf graag aan wil werken. We bespreken doelen en vragen hoe wij als leerkracht de kinderen hierin kunnen begeleiden. Middels kindgesprekken worden de doelen geëvalueerd en/of bijgesteld. Kinderen worden krijgen hiermee inzicht in hun leerproces.

Om 8.00 uur wordt er gestart met een inloophmoment. Op de tafel groepjes liggen, aan de hand van een beestje dat overeenkomt met de opdrachten, opdrachten klaar. Deze opdrachten maken ze in het groepje. Vooral samenwerken is hierbij de doelstelling.

In groep 4, hebben een doelenblad in het vak. Op dit blad staan diverse doelen voor de ontwikkeling voor taal, rekenen en inzicht. Het wordt ook ingezet tijdens zelfstandig werken en aan het begin van de ochtend, het inloophmoment.

In groep 4 gebruiken we de groeimeter rekenen en spelling na de kerstvakantie. We maken gebruik van groepsdoelen en eigen doelen.

We hebben per dag een klassendienst met taken.

Je houdt je vak netjes, boeken aan de ene kant, schriften aan de anderen kant. Na schooltijd je vak opruimen.

We werken met de aandacht blokjes, stoplicht en timer.

Groep 5

Regels en afspraken worden aan het begin van het schooljaar samen met de leerlingen opgesteld. Ze zullen dan eerder en beter worden nageleefd.

Om 8.00 uur wordt er gestart met een inloophmoment. Op de tafel groepjes liggen opdrachten klaar. Deze opdrachten maken ze in het groepje. Vooral samenwerken is hierbij de doelstelling.

Aan de start van het schooljaar voeren we kennismakingsgesprekken zowel met ouders als kinderen. Hierin worden verwachtingen uitgesproken maar ook wordt er besproken waar het kind zelf graag aan wil werken. We bespreken doelen en vragen hoe wij als leerkracht de kinderen hierin kunnen begeleiden. Middels kindgesprekken worden de doelen geëvalueerd en/of bijgesteld. Kinderen worden krijgen hiermee inzicht in hun leerproces.

In groep 5 werken we aan het bevorderen van eigenaarschap door te werken met een groeimeter. Op deze groeimeter maken we groepsdoelen inzichtelijk welke we samen opstellen. Deze groepsdoelen kunnen te maken hebben met rekenen, taal, spelling, lezen en gedrag. Regelmatig wordt er gemonitord en geëvalueerd. Wanneer een groepsdoel behaald is, vieren we dit klassikaal met een zelf gekozen beloning. Kinderen worden op deze manier gemotiveerd en gestimuleerd om gezamenlijk het groepsdoel te behalen.

Rekenen:

De leerkracht formuleert doelen aan de hand van de opdrachten die gemaakt worden in Gynzy online en de niet-methodetoetsen. De leerlingen stellen zelf doelen aan de hand van het profielwiel. Dit doen we middels kindgesprekken.

We werken met de aandacht blokjes, stoplicht en timer.

Groep 6

Regels en afspraken worden aan het begin van het schooljaar samen met de leerlingen opgesteld. Ze zullen dan eerder en beter worden nageleefd.

Aan de start van het schooljaar voeren we kennismakingsgesprekken zowel met ouders als kinderen. Hierin worden verwachtingen uitgesproken maar ook wordt er besproken waar het kind zelf graag aan wil werken. We bespreken doelen en vragen hoe wij als leerkracht de kinderen hierin kunnen begeleiden. Middels kindgesprekken worden de doelen geëvalueerd en/of bijgesteld. Kinderen worden krijgen hiermee inzicht in hun leerproces.

Om 8.00 uur wordt er gestart met een inloopmoment. Op de tafel groepjes liggen, aan de hand van een beestje dat overeenkomt met de opdrachten, opdrachten klaar. Deze opdrachten maken ze in het groepje. Vooral samenwerken is hierbij de doelstelling.

In groep 6 werken we aan het bevorderen van eigenaarschap door te werken met een groeimeter. Op deze groeimeter maken we groepsdoelen inzichtelijk welke we samen opstellen. Deze groepsdoelen kunnen te maken hebben met rekenen, taal, spelling, lezen en gedrag. Regelmatig wordt er gemonitord en geëvalueerd. Wanneer een groepsdoel behaald is, vieren we dit klassikaal met een zelf gekozen beloning. Kinderen worden op deze manier gemotiveerd en gestimuleerd om gezamenlijk het groepsdoel te behalen.

Lesstof:

De leerlingen kijken zelf verschillende vakken na. Wanneer ze zich ervan bewust worden dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun werk. Ze worden zich ervan bewust, dat daar waar nog fouten in zitten wederom uitgelegd/herhaald moet worden. Hierdoor gaan ze bewuster met de stof om.

Rekenen:

De leerkracht formuleert doelen aan de hand van de opdrachten die gemaakt worden in Gynzy online en de niet-methodetoetsen. De leerlingen stellen zelf doelen aan de hand van het profielwiel. Dit doen we middels kindgesprekken. Leerlingen worden geacht zelf verantwoordelijk te zijn voor hun groei, we evalueren dus vooral op: "wat heb jij gedaan om je doel te halen?" "En was dat voldoende of moeten we het anders aanpakken?" Regelmatig evalueren en reflecteren.

Huiswerk:

Het komt met regelmaat voor dat er huiswerk wordt meegegeven. Dit kan voor de verschillende leergebieden zijn. Het is wel deels de eigen verantwoordelijkheid voor het maken, leren en inleveren van huiswerk.

Spreekbeurten: Gebruik maken van PowerPoint bij het presenteren.

We werken met de aandacht blokjes, stoplicht en timer.

Groep 7/8

Regels en afspraken worden aan het begin van het schooljaar samen met de leerlingen opgesteld. Ze zullen dan eerder en beter worden nageleefd.

Aan de start van het schooljaar voeren we kennismakingsgesprekken zowel met ouders als kinderen. Hierin worden verwachtingen uitgesproken maar ook wordt er besproken waar het kind zelf graag aan wil werken. We bespreken doelen en vragen hoe wij als leerkracht de kinderen hierin kunnen begeleiden. Middels kindgesprekken worden de doelen geëvalueerd en/of bijgesteld. Kinderen worden krijgen hiermee inzicht in hun leerproces.

Om 8.00 uur wordt er gestart met een inloophetmoment. Op de tafel groepjes liggen opdrachten klaar. Deze opdrachten maken ze in het groepje. Vooral samenwerken is hierbij de doelstelling.

In groep 7/8 werken we aan het bevorderen van eigenaarschap door te werken met een groeimeter. Op deze groeimeter maken we groepsdoelen inzichtelijk welke we samen opstellen. Deze groepsdoelen kunnen te maken hebben met rekenen, taal, spelling, lezen en gedrag. Regelmatig wordt er gemonitord en geëvalueerd. Wanneer een groepsdoel behaald is, vieren we dit klassikaal met een zelf gekozen beloning. Kinderen worden op deze manier gemotiveerd en gestimuleerd om gezamenlijk het groepsdoel te behalen.

Lesstof:

De leerlingen kijken zelf verschillende vakken na. Wanneer ze zich ervan bewust worden dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun werk. Ze worden zich ervan bewust, dat daar waar nog fouten in zitten wederom uitgelegd/herhaald moet worden. Hierdoor gaan ze bewuster met de stof om.

Rekenen:

De leerkracht formuleert doelen aan de hand van de opdrachten die gemaakt worden in Gynzy online en de niet-methodetoetsen. De leerlingen stellen zelf doelen aan de hand van het profielwiel. Dit doen we middels kindgesprekken. Leerlingen worden geacht zelf verantwoordelijk te zijn voor hun groei, we evalueren dus vooral op: "wat heb jij gedaan om je doel te halen?" "En was dat voldoende of moeten we het anders aanpakken?" Regelmatig evalueren en reflecteren.

Huiswerk:

Het komt met regelmaat voor dat er huiswerk wordt meegegeven. Dit kan voor de verschillende leergebieden zijn. Het is wel deels de eigen verantwoordelijkheid voor het maken, leren en inleveren van huiswerk.

Spreekbeurten:

Gebruik maken van presentatievormen (Bijv. PowerPoint of Prezi) bij het presenteren. Het zelf maken van een Kahoot /Quizlet o.i.d.

We werken met de aandacht blokjes, stoplicht en timer.

4. Waar willen we naartoe:

Gewenste situatie met betrekking tot "mijn eigen leerproces"

Een doorgaande lijn creëren door de school t.a.v. eigenaarschap van leren. We richten ons hierbij op:

- ❖ het implementeren van de groeimeter; (rekenen, spelling, gedrag);
- ❖ het houden van kindgesprekken vanaf groep 5;
- ❖ het oprichten van een leerlingenraad;
- ❖ eigendoelen;
- ❖ keuzewerk.

4.1 Groeimeter

In alle groepen zijn groepsafspraken gemaakt, deze afspraken maken we om zo een veilige leeromgeving te creëren. De kinderen voelen zich betrokken bij het maken van de afspraken en worden er eigenaar van. Het is belangrijk dat ieder kind iets inbrengt en erachter staat. De afspraken hangen duidelijk zichtbaar in de klas. Er kan op teruggegrepen worden als de situatie erom vraagt.

Tevens maken we middels de groeimeter leerlingen verantwoordelijk voor hun leerproces. Dit doen we door leerlingen hun eigen keuzes te laten maken en inzicht te krijgen in hun eigen ontwikkeling, door het werken met een groeimeter voor rekenen, taal/spelling en gedrag.

Hier worden de groepsdoelen besproken met de leerlingen en wordt gekeken of de doelen gehaald zijn en hoe het proces verlopen is. Behaalde doelen worden uiteraard gevierd. De focus bij een groepsdoel ligt op het gezamenlijk bereiken van het doel, waarbij ieder trots mag zijn op zijn eigen bijdrage. Vieren van dit gezamenlijk succes, bevordert het samen trots zijn op het resultaat. Naast de groepsdoelen stellen de kinderen ook individuele doelen. Dit is individuele doel is afgeleid van het groepsdoel, maar geeft de eigen ontwikkeling van de kinderen weer. Net zo goed als doelen stellen binnen een les kinderen overzicht/houvast en richting in de les biedt, biedt periodiek reflecteren en vooruitblikken over langere termijn overzicht/houvast en richting. Wanneer leerlingen op deze wijze deze ondersteuning krijgen zal men ervaren dat leerlingen verbanden gaan leggen (tussen geleerde en nieuwe stof, tussen geleerde binnen het ene vak en het andere vak, etc.). Vanuit dit overzicht zijn leerlingen vervolgens in staat initiatieven te nemen. We willen op deze manier eigenaarschap bevorderen bij de leerlingen. Leerlingen zijn hierdoor gemotiveerd en meer betrokken. Jezelf verantwoordelijk voelen draagt mede bij aan een positief zelfbeeld.

4.2 Kindgesprekken

Kindgesprekken helpen om de onderwijsbehoeften van kinderen duidelijker in beeld te krijgen. Ze zijn nuttig omdat ze de pedagogische relatie versterken. Tevens vergroten kindgesprekken de persoonlijke betrokkenheid en motivatie, verbeteren ze de werkhouding en stimuleren verschillende 21e -eeuwse vaardigheden. Ook hebben ze een positieve invloed op het welbevinden van kinderen en worden de gesprekken door kinderen gewaardeerd, omdat er serieus naar hen geluisterd wordt.

Het doel is de leerlingen verantwoordelijk te maken voor zijn/haar eigen ontwikkeling. Het kind gaat zelf doelen formuleren. Kennismakingsgesprekken worden met leerlingen en ouders van de groepen 3 t/m 8 gehouden. Kindgesprekken worden gehouden vanaf groep 5. Groep 7 en 8 hebben vaker gesprekken over voortgang.

4.3 Leerlingenraad

Er is een leerlingenraad opgericht, omdat we onze leerlingen nog meer bij de gang van zaken op school willen betrekken. Een van de kernwaarden binnen ons onderwijs is verantwoordelijkheid (eigenaarschap). De kinderen die deelnemen aan de leerlingenraad krijgen een grote verantwoordelijkheid doordat er van hun verwacht wordt, dat zij bijhouden wat er leeft onder de andere kinderen binnen de school. Ook de andere kinderen krijgen hier een verantwoordelijkheid in, door goed na te denken over de ideeën die ingebracht kunnen worden. Naast een plek in het basisonderwijs past de leerlingenraad ook binnen actief burgerschap en integratie. We willen onze leerlingen op een speelse manier kennis laten maken met de democratische beginselen van actief burgerschap. Actief burgerschap wordt uitgedrukt in verschillende domeinen. Een van de domeinen is participatie. Het gaat bij dit domein om kennis over de normen en waarden en het aanbieden van de mogelijkheden voor inspraak, vaardigheden en houdingen om op school en in de samenleving actief mee te kunnen doen. Het doel:

- Kinderparticipatie

- Kinderen meer zeggenschap geven binnen de school

- Kinderen een stem geven

- Leren met elkaar praten, naar elkaar luisteren en oplossingen zoeken. Met de klas communiceren en samen tot een besluit komen wat er goed en belangrijk is en dit dan kenbaar maken in de leerlingenraad. (zie notitie leerlingenraad)

4.4 Eigen doelen

Bij rekenen kiezen de leerlingen samen met de juf of meester eigen doelen. Het kiezen van deze doelen gaat aan de hand van het "profielwiel". Dit wiel geeft een duidelijk overzicht waaraan gewerkt kan worden. De leerlingen maken hier zelf een keuze uit voor een bepaalde periode/blok. Aan het eind van het blok kijken we of het doel behaald is. Leerlingen worden geacht zelf verantwoordelijk te zijn voor hun groei, we evalueren dus vooral op: "wat heb jij gedaan om je doel te halen?" "En was dat voldoende of moeten we het anders aanpakken?" Regelmatig evalueren en reflecteren.

4.5 Keuzewerk

Als een leerling klaar is met het werk of de les dan maakt hij of zij een keuze uit het keuzewerk. Omdat ze mogen kiezen, versterkt dit ook weer eigenaarschap. Dit keuzewerk wordt regelmatig aangevuld of vernieuwd en sluit aan bij de doelen waar we aan werken in de klas. Op het bord kan ik zien uit welk keuzewerk ik kan kiezen.

Bijlage 1

Tien tips om het eigenaarschap van de leerlingen te vergroten.

1 Laat leerlingen zelf keuzes maken

Als een leerling mede mag bepalen waar hij aan werkt in de komende periode, zal hij meer gemotiveerd zijn om het bijbehorende doel te bereiken en zich meer verantwoordelijk voelen voor de taak.

2 Zorg voor betekenisvol onderwijs

Onderwijs dat betekenis heeft voor de leerling, zorgt voor hogere betrokkenheid. Als een leerling zich interesseert voor een bepaald onderwerp zal hij meer gemotiveerd zijn om zijn taak uit te voeren.

3 Maak leren zichtbaar

Je kunt een leerling meer verantwoordelijkheid voor zijn ontwikkeling laten ervaren, wanneer je zichtbaar maakt wat hij heeft geleerd, waar het geleerde een onderdeel van is en wat de volgende stap kan zijn.

4 Laat leerlingen (met hulp van jou als leraar) zelf hun doelen bepalen

Leerlingen die werken aan eigen doelen, zullen zich meer eigenaar voelen van het proces dat doorlopen moet worden om dat doel te bereiken. In het woord eigenaarschap zit toch niet voor niets het woord eigen?

5 Creëer verantwoordelijkheid

Verantwoordelijkheid creëert betrokkenheid. Leerlingen die weten dat het bereiken van het doel afhangt van hun eigen inzet, zullen zich meer verantwoordelijk voelen voor hun taak. Op het moment dat leerlingen zich verantwoordelijk voelen voor hun taak, zullen ze er vervolgens beter hun best voor doen.

6 Ben je bewust van je eigen rol als leraar

Goed voorbeeld doet goed volgen. Als je als leraar uitstraalt dat je kunt leren van je fouten en invloed hebt op wat je leert en hoe je leert, kan een leerling dit gedrag van je overnemen.

7 Zorg voor krachtige zelfevaluatie

Een leerling die zijn eigen leerproces evalueert, leert hij wat de volgende keer anders kan doen. Ook dit vergroot het gevoel van eigenaarschap van de leerling.

8 Stel gezamenlijke regels op

Regels die opgelegd worden door de leraar, voelen niet 'eigen'. Regels en afspraken die samen met de leerlingen worden opgesteld, zullen eerder worden nageleefd.

9 Geef feedback aan leerlingen die een op groei gerichte mindset stimuleert

Feedback op het proces laat leerlingen ervaren dat ze invloed hebben op het proces én dat ze kunnen leren van eerdere ervaringen en fouten. Wanneer een leerling zegt dat hij iets niet kan, geef je hem feedback met het woordje 'nog'. Laat de leerling de zin herhalen met de toevoeging van dit woord, namelijk: "ik kan dit nog niet". Wanneer je namelijk echt iets wilt bereiken en hier veel voor oefent, is alles te leren.

10 Heb oog voor kleine dingen

Moedig een leerling aan die initiatief neemt of die iets van thuis meeneemt omdat dat past bij het onderwerp of thema! Het waarderen van het initiatief stimuleert het eigenaarschap van de leerling en zorgt voor een betere relatie tussen leerling en leraar. De leerling voelt zich gehoord en gezien.

Deze tips zijn geïnspireerd op het onderzoek van:

Zimmerman (1990), Duckworth (2009) Marzano (2010), Dweck (2011) en Marino (2011).